

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

Факультет ПСИХОЛОГІЇ

Кафедра педагогіки та спеціальної освіти

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної
роботи

_____ Куземко В.А.

“ _____ ” _____ 2018 року

ПРОГРАМА

Вибіркової дисципліни

« Спецпрактикум зі спеціальної педагогіки »

напрямок підготовки 016 Спеціальна освіта

спеціальність _____
(шифр і назва спеціальності)

спеціалізація _____
(назва спеціалізації)

факультет/центр Психології _____
(назва факультету/центру)

Дніпро – 2018 рік

Навчальна вибіркова програма **Спецпрактикум зі спеціальної педагогіки**

для студентів за першим бакалаврським рівнем
016 Спеціальна освіта

„ ” _____, 2018 р.- с.

Розробники: Антибура Ю.О., - ст. викладач кафедри педагогіки та спеціальної освіти

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри педагогіки та спеціальної освіти

Протокол від. “ ” _____ 2018 року №

В.о. зав. кафедри педагогіки та спеціальної освіти

_____ (Нетьосов С.І.)

“ ” _____ 2018 року

Схвалено науково-методичною комісією за напрямом підготовки
016 Спеціальна освіта

Протокол від. “ ” _____ 2018 року №

Голова _____ (Нетьосов С.І.)

“ ” _____ 2018 року

Схвалено Вченою радою факультету Психології

Протокол від. “ ” _____ 2018 року № _____

Голова _____ (Волков Д.С.)

“ ” _____ 2018 року

1. Мета та завдання дисципліни

Мета дисципліни «Спец практикум з спеціальної педагогіки», – формування у студентів практичних навичок в галузі вирішення прикладних проблем спеціальної педагогіки, практичному опрацюванню набутих знань з курсів «Корекційна педагогіка», «Психодіагностика», «Сенсорні та мовленнєві системи та їх порушення».

1.2. Завдання вивчення дисципліни

Завдання дисципліни – сформувати навички діагностичної роботи з дітьми з аномаліями розвитку, грамотного відображення результатів психологічного обстеження у психологічному висновку; ознайомити студентів з корекційними заходами, спрямованими на послаблення або подолання відхилень у розвитку дітей і підлітків та їх наслідків.

У результаті вивчення дисципліни фахівець повинен

знати:

- діагностичні критерії різних видів аномалій розвитку;
- методи експериментально-педагогічного дослідження осіб з вадами розвитку;
- структуру та методи роботи фахівця у галузі спеціальної педагогіки з дітьми, яким властиві порушення розвитку;
- психологічні особливості дітей з вадами зору, слуху, опорно-рухового апарату, інтелекту.

Підготовлений фахівець повинен

уміти:

- Самостійно проводити експериментально - психологічне обстеження психічних процесів та особистості осіб з вадами у розвитку
- Володіти навичками інтерпретації здобутих при дослідженні даних
- Виявляти ознаки первинного, вторинного та третинного дефекту у структурі порушення розвитку
- Визначати напрямки та основні стратегії надання корекційної допомоги особам з вадами розвитку
- Складати рекомендації батькам дітей, яким властиве порушення розвитку, щодо встановлення конструктивних відносин з дитиною.

2. Структура навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1

Змістовий модуль 1. Загальні основи психолого-педагогічної діагностики дітей з відхиленнями у розвитку.

Тема 1. Основні принципи психолого-педагогічного вивчення дітей з порушеннями розвитку. Принцип аналізу якісної ін формації.

Тема 2. Психологічна діагностика дослідження дітей з атипичним розвитком при вирішенні завдань психолого-педагогічної експертизи у системі відбору дітей у спеціалізовані заклади

Тема 3. Основні батареї методик, що застосовуються при діагностиці відхилення.

Тема 4. Класичні методи у спеціальній педагогіці.

Тема 5. Застосування методу бесіди для вирішення практичних завдань у спеціальній педагогіці.

Тема 6. Види діагностичної бесіди. Метод «незалежних експертів». Лонгітюдний метод та метод «вікових зрізів».

Тема 7. Переваги та обмеження використання окремих діагностичних методів у залежності від характеру відхилень у розвитку дитини

Змістовий модуль 2. Методи дослідження дітей з порушеннями розвитку.

Тема 1. Метод спостереження у спеціальній педагогіці.

Тема 2. Підготовка бланків спостереження.

Тема 3. Ігрова діяльність як об'єкт спостереження.

Тема 4. Експеримент, його різновиди та застосування у психолого-педагогічному обстеженні дітей з аномальним розвитком

Тема 5. Діагностика когнітивних процесів.

Тема 6. Діагностика олігофренії.

Тема 7. Діагностика порушень інтелекту та мовлення при відхиленнях у психічному розвитку.

Тема 8. Діагностика видів затримки психічного розвитку.

Модуль 2

Змістовий модуль 3. Документальне оформлення результатів діагностичної роботи корекційного педагога у галузі спеціальної педагогіки

Тема 1. Умови складання конкретної звітної документації

Тема 2. Види психолого-педагогічного висновку у спеціальній педагогіці

Тема 3. Проведення корекційної роботи з аномальними дітьми.

Тема 4. Профілактика та педагогічна корекція.

Тема 5. Корекція як форма педагогічної допомоги аномальним дітям

Тема 6. Оцінка наслідків корекційної роботи.

Тема 7. Резистентність порушення щодо корекційного впливу

Змістовий модуль 4. Надання психологічної допомоги батькам, що виховують дітей з атипіями розвитку та педагогам, що займаються вихованням дітей з аномаліями розвитку.

Тема 1. Передумови надання психолого-педагогічної допомоги батькам, що виховують дітей з атипіями розвитку.

Тема 2. Соціокультурні аспекти впливу традицій сімейного виховання на розвиток особистості дитини.

Тема 3. Сутність психологічного супроводу батьків дітей з аномаліями розвитку.

Тема 4. Загальнопедагогічні змінні у вихованні дітей з аномаліями розвитку.

Тема 5. Умови та необхідність інклюзивного навчання.

Тема 6. Оцінка ефективності процесу інтеграції дитини до соціуму.

3. Методичне забезпечення

1. Коррекционная педагогика и специальная психология: Словарь: Учебное пособие/ Сост. Н.В. Ново творцева. – 4-е изд., пере раб. и доп. – СПб.:КАРО, 2006. – 144 с.
2. Настольная книга педагога-дефектолога/ Т.Б. Епифанцева и др. – Изд. 3-е – Ростов н/Д:Феникс, 2007. – 576 с. – (Сердце отдаю детям)
3. Психопатология детского возраста / А.И. Селецкий. – К.: Вища шк. Головное изд-во, 1987. – 295 с.

3. Рекомендована література

- Єременко І. Г. Дидактичні основи уроку в допоміжній школі / І. Г. Єременко. – К.: Рад. школа,
2. Синьов В. М. Корекційна психопедагогіка. Олігофренопедагогіка: в 2 ч. / В. М. Синьов. – К.: НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2007. – Ч.1. – 241 с., – Ч.2. – 223 с.
  3. Липа В. А. Основы коррекционной педагогики: учеб. пособие / В. А. Липа. – Донецк, 2002. – 327 с.
  4. Специальная педагогика. / Под.ред. Н. М. Назаровой. – М., 2001.

Допоміжна

1. Бондар В. І. Історія оліфренопедагогіки / В. І. Бондар, В. В. Золотоверх. – К. : Знання, 2007. – 376 с.
2. Бондар В. І. Особливості формування трудової компетентності розумово-відсталих учнів : Навчальний посібник / В. І. Бондар, К. В. Рейда. – К. : «МП Леся» 2010. – 168 с.
3. Бондар В. І. Психолого-педагогічні основи розвитку дітей в системі М. Монтессорі : навч. посібник / В. І. Бондар, А. М. Ільченко. – Полтава : РВВ ПДАА, 2009. – 252 с.
5. Выготский Л. С. Педагогическая психология / Л. С. Выготский / Под ред. В. В. Давыдова. – М.: Педагогика, 1991. – 480 с.
6. Гонеев А. Д. и др. Основы коррекционной педагогикит / А. Д. Гонеев / Под ред. В. А. Сластенина. – М.: «Академия», 1999. – 280с.
7. Граборов А. Н. Очерки по олигофренопедагогике / А. Н. Граборов. – М.: Учпедгиз, 1961. – 196 с.

8. Граборов А. Н., Кузьмина Н. Ф., Новик Ф. М. Олигофренопедагогика / А. Н. Граборов, Н. Ф. Кузьмина, Ф. М. Новик. – М.: Учпедгиз, 1941. – 232 с.
9. Державна національна програма «Освіта (Україна ХХІ століття)». – К. : Райдуга, 1994. – 61 с.
10. Дети с ограниченными возможностями: проблемы и инновационные тенденции в обучении и воспитании. Хрестоматия. – М., 2001. – 276 с.
11. Дефектологічний словник: навчальний посібник / За ред. В. І. Бондаря, В. М. Синьова. – К.: „МП Леся”, 2011. – 528 с.
12. 1966 – 130 с.
13. Єременко І. Г. Наукові основи корекційно-виховної роботи в допоміжній школі. Метод. лист / І. Г. Єременко. – К.: Рад. школа, 1970. – 51 с.
14. Єременко І. Г. Диференційоване навчання в допоміжній школі / І. Г. Єременко, Л. С. Вавіна, Г. М. Мерсіянова. – К. : Рад. школа, 1979. – 142 с.
15. Єременко І. Г. Олигофренопедагогика / І. Г. Єременко. – К.: Вища школа, 1985. – 326 с.
16. Єременко І. Г. Познавательные возможности учащихся вспомогательной школы / І. Г. Єременко. – К.: Рад.школа, 1972. – 130 с.
17. Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень учнів з особливостями психофізичного розвитку [Електронний ресурс] / Спосіб доступу: URL: <http://www.mon.gov.ua>. – Загол. з екрана.
18. Закон України «Про освіту» [Електронний ресурс] / Спосіб доступу: URL: <http://www.mon.gov.ua/main.php?query=laws/education/prof> – Загол. з екрана.
19. Замский Х. С. История олигофренопедагогики / Х. С. Замский. – М.: Просвещение, 1974. – 392 с.
20. Кафедра психокорекційної педагогіки. Внесок викладачів кафедри у розбудову української дефектології : навч. посібник. – Частина 1. / за ред. І. П. Колесника, Г. С. Піонтківської. – К. : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2011. – 202 с.
21. Кафедра психокорекційної педагогіки. Внесок викладачів кафедри у розбудову української дефектології : навч. посібник. – Частина 2. / за ред. І. П. Колесника, Г. С. Піонтківської. – К. : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2013. – 213 с.
22. Кащенко В. П. Педагогическая коррекция / В. П. Кащенко. – М.: Просвещение, 1992. – 223 с.
23. Концепція спеціальної освіти осіб з фізичними та психічними вадами в Україні на найближчі роки та перспективу / АПН України, Інститут дефектології. – К.: ІСДО, 1996. – 37 с.
24. Концептуальні засади розвитку педагогічної освіти України та її інтеграції в європейський освітній простір [Електронний ресурс] / Спосіб доступу: URL: <http://www.mon.gov.ua/main.php?query=laws/education/prof-tech/6/0001> – Загол. з екрана.
25. Книга для учителя вспомогательной школы / Под ред. Г. М. Дульнева: 2-е изд. – М.: Учпедгиз, 1955. – 448 с.
26. Коберник Г. Н., Синев В. Н. Введение в специальность ”Дефектология” / Г. Н. Коберник, В. Н. Синев. – К.: Вища школа, 1984. – 144 с.

27. Кравець Н. П. Організація навчальної діяльності учнів молодших класів допоміжної школи в умовах внутрішньокласного диференційованого навчання: методичні рекомендації / Н. П. Кравець. – К. : ІЗМН, 1997. – 44 с.
29. Лурье Н. Б. Коррекционно-воспитательная работа с умственно отсталыми детьми / Н. Б. Лурье. – М.: Изд-во АПН РСФСР, 1962. – 160 с.
30. Лурье Н. Б. Воспитание глубоко умственно отсталого ребенка в семье / Н. Б. Лурье. – М.: Педагогика, 1972. – 54 с.
31. Махмутов М. И. Организация проблемного обучения в школе / М. И. Махмутов. – М.: Просвещение, 1977. – 240 с.
32. Миронова С. П. Підготовка вчителів до корекційної роботи в системі освіти дітей з вадами інтелекту : монографія / С. П. Миронова. – Кам'янець-Подільський : Абетка-НОВА, 2007. – 304 с.
33. Мирский С. Л. Методика профессионально-трудового обучения во вспомогательной школе / С. Л. Мирский. – М.: Просвещение, 1988. – 224 с.
34. Мирский С. Л. Индивидуальный подход к учащимся вспомогательной школы в трудовом обучении / С. Л. Мирский. – М.: Педагогика, 1990. – 160 с.
36. Національна доктрина розвитку освіти в Україні. [Електронний ресурс] / Спосіб доступу: <http://ocvita.in.ua/index.php?option>. Загол. з екрана.
38. Освіта осіб з інвалідністю в Україні: Тематична національна доповідь. – Чернівці: Букрек, 2010. – 436 с.
39. Основи спеціальної дидактики: 2-е вид. / Під ред. І. Г. Єременка. – К.: Рад. школа, 1986. – 200 с.
41. Програми для загальноосвітніх навчальних закладів для розумово відсталих дітей. – К.: Неопалина купина, 2006. – Ч. 1. – 336 с.
42. Рубинштейн С. Л. Психология умственно отсталого школьника / С. Л. Рубинштейн. – М.: Просвещение, 1986. – 192 с.
43. Селецкий А. И. Психология и психопатология слабоумия / А. И. Селецкий. – К.: Рад. школа, 1981. – 141 с.
44. Синев В. Н. Коррекционная работа на уроках географии и естествознания во вспомогательной школе: метод. пособие / В. Н. Синев, Л. С. Стожок. – К. : Рад. школа, 1962. – 86 с.
45. Синьов В. М. Активізація розумової діяльності учнів допоміжної школи на уроках географії: метод. лист / В.М.Синьов. – К., 1967. – 40 с.
47. Синьов В. М. Основи дефектології: навч. посібник / В. М. Синьов, Г. М. Коберник. – К.: Вища школа, 1994. – 143 с.
48. Синьов В. М. Психолого-педагогічні проблеми дефектології та пенітенціарії / В. М. Синьов. – К. : МП Леся, 2010. – 779 с.
52. Спеціальна дошкільна педагогіка / Под ред. Е. А. Стребелевой. – М., 2001.
54. Турчинская К. М. Профорієнтація во вспомогательной школе / К. М. Турчинська. – К.: Рад. школа, 1976. – 128 с.
55. Шевцов А. Г. Методичні основи організації соціальної реабілітації дітей з вадами здоров'я : монографія / А. Г. Шевцов – К. : НТІ „Інститут соціальної політики”, 2004. – 240 с.
57. Шевцов А. Г. Сучасні проблеми освіти і професійної реабілітації людей з

вадами здоров'я : монографія / А. Г. Шевцов. – К. : Соцінформ, 2004. – 200 с.

58. Шульженко Д. І., Андреева Н. С. Корекційний розвиток аутичної дитини (книга для батьків та педагогів) / Д. І. Шульженко, Н. С. Андреева. – К.: Д. М. Кейдун, 2011. – 344 с.

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання : залік

5. Засоби діагностики успішності навчання: тестування

14. Структура рейтингової системи оцінювання дисципліни

Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара

Кафедра педагогіки та корекційної освіти

Дисципліна: «Спецпрактикум спеціальної педагогіки»

Академічна група: ДК-11-1,2, ДК-10-1

Навчальний рік: 2013-2014

Семестри: 5, 6, 7, 8

Елементи контролю за 1 модулем: (50 балів)

1. Відвідування практичних занять з урахуванням конспектування -1 б. ; використання електронних засобів – 2 бали; Максимальна кількість – **15 балів**.
2. Виконання практичних завдань –індивідуальні творчі завдання- 5 балів,. Максимальна кількість балів –**15 бали**.
3. Контрольна робота.(2кнр) (Тестові питання -10 по 1- б.. Максимальна кількість балів – **(20 балів)**).

Всього за 1 модулем - 50 балів

ТЕРМІН СКЛАДАННЯ : 32 ТИЖДЕНЬ
 ТЕРМІН ПЕРЕСКЛАДАННЯ: 33 ТИЖДЕНЬ

Елементи контролю за 2 модулем: (50 балів)

1. Відвідування практичних занять з урахуванням конспектування -1 б. ; використання електронних засобів – 2 бали; Максимальна кількість – **15 балів**.
2. Виконання практичних завдань –індивідуальні творчі завдання- 5 балів,. Максимальна кількість балів –**15 бали**.
3. Контрольна робота.(2кнр) (Тестові питання -10 по 1- б.. Максимальна кількість балів – **(20 балів)**).

Всього за 2 модулем - 50 балів

ТЕРМІН СКЛАДАННЯ : 35 ТИЖДЕНЬ
 ТЕРМІН ПЕРЕСКЛАДАННЯ: 36 ТИЖДЕНЬ

Старший викладач

Антибура Ю.О

Затверджено на засіданні кафедри педагогіки та корекційної освіти
 від _____, протокол № _____

Завідувача кафедри педагогіки та корекційної освіти
 _____ В.А. Гладуш